

Akwụkwọ Daniel - Nọmba Otu Nari na Iri Asatọ na Isii

Nkwa-ekwe nke Panium: Mkpuchi Ikpeazu na Mkpughe nke Mkpu Etiti Abali

Jeff Pippenger

2024-04-16

Na Panium, nke bụ Caesarea Philippi, nke bụ amaokwu nke iri na atọ ruo nke iri na ise n'isi nke iri na otu nke akwụkwọ Daniel, nke bụ akụkọ ihe mere eme ebe mpi Republican na Protestant na-emezu ihe omimi ahụ nke ịbụ nke asatọ nke sitere n'ime asaa ahụ, nke bụ akụkọ ihe mere eme ebe a na-ebipụ Akara nke Chineke n'elu puku nari otu na iri anọ na anọ ahụ n'uzọ na-adigide adigide, na akụkọ ihe mere eme nke ọbịbịa ozi nke Mkpu Etiti Abali, Kraịst nyere ndị nke Ya nke ụbọchị ikpeazu nkwa.

M na-asịkwa gi, na gi bụ Pita, na n'elu nkume a ka M ga-ewu nzuko-nsọ M; ọnu ụzọ ámá nke hel agaghikwa emeri ya. M ga-enyekwa gi mkpisi-igodo nke alaeze eluigwe: ihe ọ bụla ị ga-ekekọta n'ụwa ga-abụ nke e kekọtaworo n'eluigwe: ihe ọ bụla ị ga-atopu n'ụwa ga-abụ nke e topuru n'eluigwe. Matiu 16:18, 19.

Oge nke ịkpọ akara nke malitere na Septemba 11, 2001, mgbe a kpọdara nnukwu ụlọ ndị dị n'obodo New York n'ala, nke ga-akwụsi n'iwu Sọnde nke na-abia n'oge na-adighi anya, bụ nke Alfa na Omega haziri. Akụkọ ikpeazu kpmkpm nke oge ahụ na-emeghachi kpomkwem akụkọ mbụ kpmkpm nke oge ahụ. Na Septemba 11, 2001 Onye-nwe duru ndị Ya laghachi n'uzọ ochie, ebe n'etiti eziokwu ndị ọzọ ha choputara “oge asaa,” dika e si chọta ya n'ụbọchị eze Josaya. Mgbe ahụ mmiri ozuzo nke ikpeazu malitere ifesa, ma usoro nnwale nke mụtara nkewa nke otù abụọ nke ndị na-efe ofufe malitere.

N'ime mmezu nke Habakuk isi nke abụọ, a choputara eserese nsọ abụọ ahụ ma ha ghọọ ihe nnọchianya nke oge akụkọ ihe mere eme ahụ. Otu aka ahụ kwa, “arumuka” nke Habakuk isi nke abụọ malitere, n'etiti usoro nke ahiri n'elu ahiri, nke bụ usoro nke mmiri ozuzo ikpeazu, na-emegide usoro nke Protestantism ndapụ n'ezi okwukwe nke Adventism ji nwayọ nwayọ na-anabata malite na nnupuisi nke 1863.

Jisọs kwere nkwa na Ọ ga-enye ndị Ya nke ụbọchị ikpeazu “igodo nke alaeze ahụ,” ma n'ime ime nke a, Ọ na-ekwu maka usoro ziri ezi nke Akwụkwọ Nsọ, nke nwere igodo amụma ndị dị mkpa jji mata, guzobe, ma kpọsaa ozi nke Mkpu Etiti Abali na Mkpu Ukwu.

“Ndị na-enwe mmekọrịta nsọ na Chineke na-aga ije n'ihè nke Anyanwụ nke Ezi Omume. Ha adighi akpari Onye Mgbaputa ha site n'imebi ụzọ ha n'ihu Chineke. Ihè nke eluigwe na-enwu n'elu ha. Ka ha na-eru nsọ na njedebe nke akụkọ ụwa a, omuma ha banyere Kraịst, na banyere amuma ndị metutara ya, na-abawanye nke ukwu. Ha bụ ndị bara uru na-enweghi njedebe n'anya Chineke; n'ihu na ha di n'idi n'otu na Okpara ya. N'ebe ha nọ, okwu Chineke juputara n'ima mma na idi nwayọ nke kariri akari. Ha na-ahụ mkpa ọ di. A na-ekpughe eziokwu nye ha. E ji ihè di nro kpuchie ozizi banyere idi mmadu nke Kraịst. Ha na-ahụ na Akwụkwọ Nsọ

bụ mkpisi ugodi nke na-emepe ihe omimi niile ma na-edozi nsogbu niile. Ndị juru inabata ihè ma jee ije n'ihè agaghị enwe ike ighota ihe omimi nke nsopuru Chineke, ma ndi ahụ na-atughị ụjọ ibuli obe ma soro Jizos, ga-ahụ ihè n'ihè Chineke.” The Southern Watchman, April 4, 1905.

Ndị Pita nochiri anya, bụ ndi ahụ puku nari na iri anọ na anọ, bụ ndi na-anabata ozi Laodisia nke bjarutere n'ubochi Septemba 11, 2001, nke a na-emeghari ugbo a kemgbe Julai, 2023. Ozi Laodisia nke bjarutere n'afọ 1856, bu mmuba nke ihe omuma banyere “oge asaa,” ma mgbe Kraist kpokotara okpukpu ndi nwuru anwu onu, ma emechaa mee ka ha di ndu, ha na-apu na mmeghari Laodisia nke mmuo ozi nke ato banye na mmeghari Filadelfia nke ndi ahụ puku nari na iri anọ na anọ. A na-eweta mgbanwe ahụ site n'Okwu Kraist, n'ihina a na-edo ha nsọ site n'Okwu Ya, Okwu Ya bu “eziokwu,” Okwu Ya bukwa “igodo” nke na-emepe Okwu Ya.

Degara mmuo-ozi nke nzuko di na Filadelfia dee; Ihe ndi a ka onye ahụ di nsọ na-ekwu, onye ahụ bu eziokwu, onye ahụ nwere mkpisi ugodi nke Devid, onye na-emepe, ma o dighi onye obula na-emechi; na-emechi kwa, ma o dighi onye obula na-emepe; Amaara m oru gi nile: lee, etinyewo m n'ihu gi onu uzo e meghere emeghe, ma o dighi onye puru imechi ya: n'ihina i nwere ntakiri ike, ma i debewo okwu m, igonari ghikwa aha m. Mkpughe 3:7-8.

Usoro nke “ahiri n'elu ahiri” bu mkpisi-igodo ahụ Kraist kwere ndi nke Ya nke ubochi ikpeazu nkwa n'agha ahụ di n'“onu uzo ama” ahụ. “Onu uzo ama” bu uka.

Jekob tetara n'ura ya, wee si, N'ezie, Onyenwe anyi no n'ebe a; ma amaghi m ya. O wee tu egwu, si, Lee ka ebe a si di egwu! ebe a abughi iheozo kama ulo Chineke, nke a bukwa onu uzo eluigwe. Jenesis 28:16, 17.

Agha di n'onu uzo ama na-anochi anya ogu ndi okpukpe nke na-eme n'etiti eziokwu na njehie, ma njehie nke okpukpe Gris bu onu uzo ama nke hel, ma okpukpe Adventizim Laodisia nke dapuru n'ezi okwukwe bukwa onu uzo ama. Onu uzo ama Adventist Laodisia na-anochi anya ebe arumuka Habakuk mezuru.

N'ubochi ahụ Onyenwe ndi agha ga-abu okpueze nke ebube, na okpu-eze nke ima mma, nye ndi foduru n'ime ndi Ya, na mmuo nke ikpe ziri ezi nye onye na-anodu ala n'uche ikpe, na ike nye ndi na-eme ka agha laghachi ruo n'onu uzo ama. Ma ndi a kwa ehiewo site na mmanya, sitekwa na ihe onunu siri ike ha esila n'uzo; onye nchujà na onye amuma ehiewo site na ihe onunu siri ike, mmanya elodawo ha, ha esila n'uzo site na ihe onunu siri ike; ha na-ehie uzo n'ohu, ha na-asu ngongo n'ikpe. N'ihina tebul niile juputara na ogbugbo na unyi, nke mere na o dighi ebe di ocha. Onye ka O ga-akuziri ihe omuma? Onye ka O ga-eme ka o ghota ozizi? O bu ndi a kporo ara n'ara mmiri, ndi a doputara n'ara nne? N'ihina iwu ga-adikwasị iwu, iwu ga-adikwasị iwu; ahiri ga-adikwasị ahiri, ahiri ga-adikwasị ahiri; ntakiri ebe a, ntakirikwa ebe ahụ. N'ihina site n'egbugbere onu na-ama jijiji na asusuozo ka O ga-agwa ndi a okwu. Ndị O sirị ha, Nke a bu izuikwa, nke unu ga-eji mee ka onye ike gwuru zuo ike; nke a kwa bu ume ohuru; ma ha achoghi inu. Ma okwu Onyenwe anyi ghoru nye ha iwu ga-adikwasị iwu, iwu ga-adikwasị iwu; ahiri ga-adikwasị ahiri, ahiri ga-adikwasị ahiri; ntakiri ebe a, ntakirikwa ebe ahụ; ka ha wee gaa, daa azu, gbajie, buru ndi e ji onya jide, ma burukwa ndi e jidere. Ya mere, nu okwu Onyenwe anyi, unu ndi na-akwa emo, ndi na-achi ndi a no na Jerusalem. Aizaja

28:5-14

Igodo nke alaeze ahụ bụ okwu nke Akwukwọ Nso, nke Okwu ahụ nyere ndị nke Chineke n'ubochi ikpeazu.

“E nwere eziokwu dị n'Okwu ahụ nke, dị ka akwara nkume ọla dị oké onụ ahịa, zoro ezo n'okpuru elu ya. A na-achọputa akụ zoro ezo ahụ mgbe a na-achọ ya, dika onye na-egwuputa akụ si achọ ọlaedo na ọlaocha. Ihe akaebe nke eziokwu nke Okwu Chineke dị n'Okwu ahụ n'onwe ya. Akwukwọ Nso bụ mkpisi ugodi nke na-emegehe Akwukwọ Nso. Mmụọ Ya na-ekpughe n'uche anyị ihe omimi miri emi nke eziokwu ndị dị n'Okwu Chineke.”

“Bible bụ nnukwu akwukwọ mmụta maka umuakwukwọ nọ n'ulo akwukwọ anyị. O na-akuzi uche nile nke Chineke gbasara umu nwoke na umu nwanyi Adam. O bụ iwu nke ndu, na-akuziri anyi agwa nke anyi ga-akpu maka ndu n'odinihu. Anyi adighi mkpa ihè na-adighi doo anya nke omenala iji mee ka Akwukwọ Nso ghotakwuo. Otu a kwa ka anyi puru isi chee na anyanwu nke etiti ehie choro ntakiri ihè owa nke uwa iji bawanye ebube ya. Okwu ndi ukochukwu na onye ozi-oma adighi mkpa iji zoputa ndi mmadu puo n'ime njehie. Ndi na-aju ase n'Oru Ebube nke Chukwu ga-enwe ihè. N'ime Bible, a na-eme ka oru o bula doo anya. Ihe mmuta o bula e nyere bu ihe a puru ighota. Ihe mmuta o bula na-ekpughere anyi Nna ahụ na Okpara ahụ. Okwu ahụ nwere ike ime ka mmadu niile buru ndi maara ihe ruo nzoputa. N'ime okwu ahụ, a na-ekpughe sayensi nke nzoputa n'uzo doro anya. Chochaanu Akwukwọ Nso, n'ihì na ha bu olu Chineke na-agwa mkpuru obi okwu.” Testimonies, volume 8, 157.

Mkpisi-igodo ndi Kraist nyere uka nke ubochi ikpeazu nwere otu ike ahụ ha nwere mgbe e nyere ha Pita.

“Pita ekwuputawo eziokwu ahụ nke bu ntoala nke okwukwe uka, Jisosh wee soperu ya ugbu a dika onye nnochì anya ogbakọ dum nke ndi kwere ekwe. O kwuru, 'M ga-enye gi mkpisi ugodi nke alaeze eluigwe: ihe obula i ga-ekekota n'elu uwa ka a ga-ekekota ya n'eluigwe: ihe obula i ga-atoghe n'elu uwa ka a ga-atoghe ya n'eluigwe.'”

“Igodo nile nke alaeze eluigwe' bu okwu nile nke Kraist. Okwu nile nke Akwukwọ Nso di Nso bu nke Ya, a kpobatakwaro ha ebe a. Okwu ndi a nwere ike imeghe ma mechie eluigwe. Ha na-ekwuputa onodu ndi a na-anabata ma o bu na-aju mmadu n'ihì ha. Ya mere, oru nke ndi na-ekwusa okwu Chineke bu isi isi nke ndu ruo na ndu ma o bu nke onwu ruo na onwu. Nke ha bu ozi e turu ibu site na nsonaazu ebighi ebi.” The Desire of Ages, 413.

Ike nke a na-egosi site n'okwu Ya, mgbe e debere ya n'aka ndi mmadu, dabeere n'ukpuru ndi e gosiputara n'Okwu Ya. Nke kasi mfe, ma eleghi anya nke kacha omimi, bu na e guzobere eziokwu n'elu ama nke mmadu abuo.

“Ajo ihe ojoo ozo di egwu nke bilitere n'ime uka ahụ bu nke umunna na-akpu ibe ha n'uloikpe. E meela nnukwu ndokwa maka idozi ihe isi ike di n'etiti ndi kwere ekwe. Kraist n'onwe Ya enyela ntuziaka doro anya banyere otu a ga-esi dozie udi okwu ndi a. 'O burukwa na nwanna gi emehie gi,' ka Onye Nzoputa ahụ duru odu, 'gaa gwa ya mmehie ya n'etiti gi na ya naani: o buru na o nu gi, i ritela nwanna gi. Ma o buru na o gaghi anu gi, kporo otu ma o bu mmadu abuo ndi ozo ka ha soro gi, ka e wee mee ka okwu obula guzosie ike n'onu ndi ama abuo ma o

bụ atọ. Ọ burukwa na o leghara inu ha anya, gwa ya uka: ma ọ buru na o leghara inu uka anya, ka ọ diri gi dika onye mba ozo na onye onautu. N'ezie asi m unu, Ihe obula unu ga-ekekota n'elu uwa ga-abu nke e kekotaworo n'elugwe: ihe obula unu ga-atopukwa n'elu uwa ga-abu nke e topuworo n'elugwe." Matiu 18:15–18." Acts of the Apostles, 304.

E nwere ma ọ dikaria ala ndi ama ala ato nke oge a na-akara puku otu nari na iri anọ na anọ ahụ akara n'oge Mkpu Etiti Abali. N'icheta eziokwu ahụ bu na n'oge mkpu ahụ n'etiti abali, o meela akaha inweta mmanu ahụ, anyi na-ahụ ama nke onodu ala nke nzuko ogige Exeter na-enye ihe atụ nke ebe a na-akara ndi nke Chineke nke ubochi ikpeazu akara, anyi na-ahukwa eziokwu ahụ ka e si na onodu ala Sesaria Filipai gosiputa ya, nakwa site n'ama nke agha Panium, n'amaokwu iri na ato ruo iri na ise nke Daniel isi nke iri na otu. Ma eleghi anya, ọ di ntakiri ipu n'usoro ikpo ndi ama ato a ndi ama ala, ma ana m eji okwu ahụ eme ihe n'ihu na onodu ala ahụ bu n'ezie akuku nke ebe ihe omume ahụ si di na Exeter na Sesaria Filipai. Jisos tinyere Pita n'ime onodu ala amuma ahụ nke puku otu nari na iri anọ na anọ ahụ no n'ime ya n'ubochi ikpeazu. Mgbe ahụ, O nyere iwu.

M ga-enye gi mkpisi ugodi nke alaeze elugwe: ma ihe ọ bula i ga-ekekota n'elu uwa, a ga-ekekota ya n'elugwe: ma ihe ọ bula i ga-atopu n'elu uwa, a ga-atopu ya n'elugwe. Mgbe ahụ, ọ doro ndi na-eso uzo ya aka na nti ka ha ghara igwa onye ọ bula na ọ bu Jisos Kraist. Site n'oge ahụ gawa, Jisos malitere igosi ndi na-eso uzo ya otu ọ ga-esi gaa Jerusalem, ma taa ahuhu otutu ihe n'aka ndi okenye na ndi isi nchua na ndi odeakwukwo, ka e gbuo ya, ma ka a kpolite ya ozo n'ubochi nke ato. Mgbe ahụ, Pita kporo ya iche, malitekwara ibara ya mba, si, Ka nke a diri gi anya, Onyenwe anyi: nke a agahi eme gi ma oli. Ma ọ tughariri, si Pita, Si n'azu m puo, Setan: i bu ihe isu ngongo nye m: n'ihu na i nahi eche echiche banyere ihe ndi nke Chineke, kama nke ndi mmadu. Matiu 16:19–23.

Okwu ahụ bu "Exeter" bu aha otu obodo di na Devon, England. A puru igbaso mmalite okwu ya ruo n'Asusu Bekee Ochie, ebe a maara ya di ka "Exanceaster" ma ọ bu "Excestre." E kweere na aha ahụ sitere n'okwu Bekee Ochie ndi a bu "Exe" (na-ezo aka n'Osimiri Exe, nke obodo ahụ di n'akuku ya) na "ceaster" (nke putara "ulo agha ndi Rom" ma ọ bu "obodo e ji mgbidi gbaa gburugburu"). Ya mere, "Exeter" putara ma ọ bu "ulo agha di n'Osimiri Exe," ma ọ bu "obodo e ji mgbidi gbaa gburugburu di n'akuku Osimiri Exe." Odidi ala jikotara ya na obibia na mmezu nke Mkpu Etiti Abali n'akuko ihe mere eme ndi Millerite na-egosi ebe mmiri di, nke na-anochite anya iwuputa nke Mmuo Nso, nakwa otu ebe Chineke na-ebulite agha mmadu iji kposaa ozi ahụ n'uwa, nke Nwanneanyi White gwara anyi na ọ gara dika "ebili mmiri di ike." Ebili mmiri di ike abughi naani mmiri osimiri nkiti; ọ bu mmiri e nyere ike kariri akari.

Akuko ihe mere eme nke ndi Millerite bu mmezu nke ilu umu agboghọ iri ahụ, ma mgbe a kporo otu nari puku iri anọ na anọ ahụ ruo na ngwucha oge nke ikà akara, ha ga-emeghari uzo akara ndi a kwara na mmalite oge nke ikà akara ahụ, nakwa akuko ihe mere eme nke nzuko ogbakọ Exeter. Mmuo-ozu ga-aridata ya na ozi nnwale nke a choro ka eri ya. Ozi ahụ ga-eduga n'ogbo ntoala nile, ọ ga-ehekwa klas abuo ahụ ihu site na "oge asaa," nke Levitikos iri abuo na isii. Ọ ga-agunyere Mkpu nke Jisos Kraist, nke Pita nochiri anya ya dika nnabata na e tere Jisos mmanu ibu Kraist, mgbe akara nso nke elugwe siri n'udi nduru ridata, na-anochi anya Septemba 11, 2001. Ọ ga-agunyekwa nghota ahụ na Jisos bu Okpara Chineke nke nso, nakwa na site n'ibu na Jisos were

anụ ahụ nke mmadụ dara ada kpokwasị n'elu ịdị ya nsọ, O bụkwa Okpara nke mmadụ.

Eziokwu ndị a ga-amịputa klaasi abụọ nke ndị na-efe ofufe, dika ha mere mgbe Septemba 11, 2001 gasiri. E gosiputara klaasi abụọ ahụ na nzuko ikpo-azụ nke Exeter, n'ihu na n'ubochi nzuko ikpo-azụ ahụ, e guzobere otu uloikwuu site n'aka otu igwe sitere na Watertown, ndi juru ozi nke Mkpu Etiti Abali dika e si n'aka Samuel Snow weta ya. Ha nwere nzuko adigboroja ndi dara uda nke ukwuu ma juputa n'ime mmetu-obi, nke mere na ndi ndu nke nzuko Snow gara kporo ha wee gwa ha ka ha belata mkpotu ha. N'ogbako ikpo-azụ ahụ, e mere ka klaasi abụọ puta ihè, ha abụọ kwukwara na ha so na mmiri nwee njiko, ma otu bu adigboroja ma nochite anya ndi nzuzu ndi na-enweghi mmanu. Igwe ahụ no n'uloikwuu Exeter bu agha ahụ nke bu obodo ahụ, nke bụkwa ebe e wusiri ike, n'ihu na ha no na-anochi anya okpukpu akoro ndi nwuru anwu nke Ezikiel, ndi e weliri elu di ka agha di ike n'ozu nke Mkpu Etiti Abali.

N'akuko ihe mere eme nke e gosiputara otu abụọ ahụ, Pita nochiri anya ha abụọ. Nkwuputa ya nke ji amata Jisos dika Kraist ahụ na Okpara nke Chineke sitere n'ike mmuo nsọ nke Mmuo Nso, n'ihu na Kraist gwara ya n'uzo doro anya, "Anu ahụ na obara ekpughegi gi nke a, kama O bu Nna m nke no n'elugwe." Mgbe Jisos mechara mee ka ndi na-eso uzo ya mata gbasara obe ahụ, Pita, n'oge ahụ na-enweghi mmetuta nduzi nke Mmuo Nso, kporo Kraist n'akuku, "wee malite ibara Ya mba, si, Ka Chineke gbochie ya n'ebe Ino, Onyenwe anyi: nke a agaghi eme Gi ma oli. Ma O tughariri, wee si Pita, Si n'azu m puo, Setan: i bu ihe isu ngongo nye m: n'ihu na i naghị ele ihe ndi bu nke Chineke anya, kama i na-ele ndi bu nke mmadụ anya."

Mgbawa mmetuta nke Pita kwekoro na ofufe nke mmetuta na-eme n'uloikwuu Watertown mgbe Samuel Snow na-ekwusa ozi nke Mkpu Etiti Abali. N'ogo ahụ, Pita na-anochite anya ndi bu ndi a na-ahoputa ka ha buru n'etiti nari na puku iri ano na ano ahụ. Ndi a na-ahoputa ahụ na-anochite anya otu otu nke nwere mmanu ahụ, nke bu Mmuo Nso, o bụkwa ozi ahụ, o bụkwa agwa ahụ; otu nke ozo enweghi mmanu ahụ. N'onodu Kesaria Filipai, Kraist malitere imeghe "na o ghaghi iga Jerusalem, ma ahuhu otutu ihe n'aka ndi okenye na ndi isi nchujà na ndi odeakwukwo, ka e gbuo ya, ma e welitekwa ya ozo n'ubochi nke ato."

Mmechuihu nke ndi na-eso uzo ahụ mgbe e mezuru n'ezie ihe ndi ahụ n'obe bu akuko ihe mere eme Nwanneanyi White ji akowa mmechuihu nke Oktoba 22, 1844, nakwa mmechuihu nke ndi Hibru n'oge ha na-agafe Oké Osimiri Uhie mgbe ndi agha Fero na-emechi ha azu ma mmiri oke osimiri di n'ihu ha. Ndi ama ahụ niile na-akowa iwu Sode nke na-abia n'oge na-adighi anya, ma mkpughe nke amaokwu iri na ato ruo iri na ise nke Daniel iri na otu na-enye ama banyere ihe omume ndi na-eduga n'iwu Sode ahụ. N'ime ime nke a, ha na-anochitekwa anya "akuku nke amuma Daniel nke metutara ubochi ikpeazu."

Anyi ga-aga n'ihu n'omumu a n'isiokwu na-esonu.

"Nnyocha nke oma banyere udi na mmezu-udi dugara n'ihu na mkpogide Kraist n'obe mere kpomkwem n'ubochi ahụ n'usoro emume kwa afọ e nyere Izrel mgbe a na-egbu nwa aturu ngabiga. O gaghị abukwa na nsachapu ebe nsọ ahụ nke e sere onyinyo ya n'Ubochi Mkpuchi Mmehie—nke na-adakwasị n'ubochi nke iri nke onwa nke asaa—ga-emekwa kpomkwem n'ubochi ahụ n'afọ a na-eme emume ya n'udi ahụ? (lee The Great Controversy, 399). Nke a, di

ka ezi ngukọ oge nke Mozis si dị, ga-abụ Ọktoba 22. N'isi mbido Ọgọst, 1844, n'otu nzuko ọmụma n'ụlọikwu na Exeter, New Hampshire, e webatara echiche a, ma nabata ya dịka ụbọchị maka mmezu amụma ụbọchị 2300 ahụ. Ilu ụmụ agbọghọ iri ahụ dị na Matiu 25:1–13 nwetara mkpa pụrụ iche—igbu oge nke nwoke ahụ na-alụ nwanyi, ichere na iro ụra nke ndị ahụ nọ na-eche agbamakwụkwọ ahụ, mkpu ahụ n'etiti abali, imechi ụzọ, na ihe ndị ọzọ. Ozi ahụ na Kraịst na-abia n'Ọktoba 22 b́jara mara aha ya dịka 'mkpu etiti abali.' 'Ellen White dere, 'puku puku ndi kwere ekwe kpọsara "mkpu etiti abali" ahụ.' Ọ gbakwunyere:"

“Dị ka ebili mmiri nke oke osimiri, mmeghari ahụ nke [onwa nke asaa] sirị gafee ala ahụ. Site n'obodo ruo n'obodo, site n'ime obodo nta ruo n'ime obodo nta, ọ gara ọbuna ruo n'ebe ndi dipuru adipu n'ime ime obodo, ruo mgbe a kpọtere ndi Chineke na-echere ya nke ọma.—The Great Controversy, 400.”

“Ngwangwa nke ozi ahụ jiri gbasaa ka ndi odee L. E. Froom kpọturu si kowaa ya:

“Bates hapuru ndeko na ozi Exeter ahụ 'fere, di ka a ga-asi, n'elu nku nke ifufe.' Ndi ikom na ndi inyom jiri ugbo oloko na mmiri, jiri ugbo inyinya na inyinya, na-ebuga ngwugwu akwukwo na akwukwo akuko, na-ekesa ha 'n'uba di ka akwukwo osisi nke mgbusjakwukwo.' White kwuru, 'Oru di n'ihu anyi bu ifega gaa n'akuku o bu la nke ubi sara mbara ahụ, ikpo uda mgbirigba ido aka na nti, ma kpotee ndi no n'ura.' Ma Wellcome gbakwunyere na mmeghari ahụ gbawara putu di ka mmiri e weputara n'ime ebe e gbochiri mmiri. A hapuru ubi oka chara acha ka o guzo n'enweghi owuwe ihe ubi, a hapukwara nduku tozuru oke n'ala n'enweghi igwu ha. Obibia nke Onyenwe anyi adila nso. Ugbu a, oge adikwaghi maka ihe ndi di otu ahụ nke uwa.—The Prophetic Faith of Our Fathers, Vol. IV, p. 816.

“Dị ka onye ji anya ya hụ ihe ahụ ma sonyekwa n'ime mmeghari ahụ, Ellen White kowara odidi nke ọrụ ahụ nke na-agba ọsọ ngwa ngwa n'ihu:”

“Ndi kwere ekwe huru ka e wepuru obi abuo ha na mgbagwoju anya ha, olileanya na obi ike wee mee ka obi ha di ndu. Oru ahụ nwere onwe ya puo n'oke ndi ahụ gabigara okè nke a na-ahụ mgbe niile mgbe mkpali mmadu di, na-enweghi mmetuta na-achi achi nke okwu na Mmuo nke Chineke.... O buru agwa ndi ahụ na-akara ọrụ Chineke n'oge nile. Enweghi nnukwu onu nke mmenye obi n'oke, kama e nwere nnoo inyocha obi nke miri emi, nkwuputa mmehie, na iju uwa. Nkwadebe izute Onyenwe anyi bu ibu di n'obi nke mmuo ndi na-ata ahuhu....”

“N'etiti mmeghari okpukpe ukwu niile kemgbe ubochi ndiozi, ọ dighi nke ọ bu la nke nweworo onwe ya puo n'adighi-zuru-okè nke mmadu na aghughọ Setan kariu nke mgbusjakwukwo nke afọ 1844. Ọbuna ugbu a, mgbe otutu afọ gafeworo [1888], ndi niile sonyere na mmeghari ahụ ma guzosie ike n'elu ikpo okwu nke eziokwu ka na-enwe mmetuta nke mmetuta nso nke ọrụ ahụ a goziri agozi ma na-agba ama na ọ sitere n'aka Chineke.—Ibid., 400, 401.”

“N'agbanyeghi ihe ama nke ọrụ nke na-ekpuchi ala ahụ dum ma na-adota puku mmadu n'ime mkpakorita nke Obibia nke Abuo, na ihe di ka ndi ozi abuo nari sitere n'uka di iche iche jikotara onwe ha n'igbasa ozi ahụ, [Lee C. M. Maxwell, Tell it to the world, pp. 19, 20.] uka ndi Protestant n'ozuzu ha juru ya ma jiri uzọ niile di n'aka ha gbochie ka okwukwe n'obibia

Kraịst n’oge na-adighi anya ghara igbasa. O dighi onye nwere ike ikpoturu n’oge ofufe uka olileanya nke obibia Jizos n’oge na-adighi anya, ma n’ebe ndi na-eche ihe omume ahụ nọ, o di nnoo ichi.”

“Ellen White kwara otu o di:

“Oge o bua yiri m ihe di oké onu ahia ma burukwa nke di mkpa nke ukwu. Enwere m mmetuta na anyi na-arụ oru maka ebighi ebi, nakwa na ndi na-akpachapughi anya ma na-enweghi mmasi no n’ihe ize ndu kasinu. Okwukwe m adighi ekpuchi ekpuchi, eweputara m nkwa ndi di oké onu ahia nke Jizos nye onwe m....

“Site n’ichosi obi ike n’ime obi anyi na nkwaputa mmehie n’uzo idi umeala n’obi ka anyi jiri ekpere biaruo oge atumanya ahụ. Kwa ututu, anyi chere na oru mbu anyi bu ijide n’aka ihe ama na-egosi na ndu anyi ziri ezi n’ihu Chineke. Anyi ghotara na o buru na anyi anaghi aga n’ihu n’idi nso, n’ezie anyi ga-alaghachi azu. Mmasi anyi n’ebe ibe anyi no bawanyere; anyi kpeere ekpere nke ukwu, ya na ibe anyi ma n’ihi ibe anyi.

“Anyi zuko n’ubi mkpuru osisi na n’ogige osisi ka anyi na Chineke nwee mkpakorita ma ka anyi riosie Ya aririo ike, na-enwe mmetuta nke idi nso Ya nke oma karia mgbe oru okike Ya gbara anyi gburugburu. Onu nke nzoputa di anyi mkpa karia nri na ihe onunu anyi. O buru na igwe ojii kpuchie uche anyi, anyi enweghi ike izu ike ma o bu ihi ura ruo mgbe a kpochapuru ha site n’ima nke oma na anyi anabatara n’aka Onyenwe anyi.—Life Sketches of James White and Ellen G. White (1880), 188, 189.” Arthur White, The Ellen White Biography, mpiakota nke 1, 51, 52.